

Силабус дисципліни «Економіка підприємства з використанням управлінських інформаційних систем і технологій»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Економіка підприємства з використанням управлінських інформаційних систем і технологій

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітні програми: ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях»; ОП «Облік і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях»

Ступінь: Бакалавр

Підсумковий контроль: Іспит

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації в економічному та бізнес-контексті: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, розрахункових робіт і презентацій. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати економічні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та короткі аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів, обговорення ситуацій із господарської практики та спільного пошуку рішень. - аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію; - виділяти головне та узагальнювати результати; - планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; - коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; - брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності економіки підприємства, її функцій та ролі в ринковому середовищі. Знання принципів функціонування підприємства як основного суб'єкта господарювання, його організаційно-правових форм, ресурсного забезпечення та механізмів прийняття економічних рішень в умовах цифровізації та застосування інформаційних систем і технологій. Здатність аналізувати економічні показники підприємств: витрати виробництва, дохід, прибуток, рентабельність, ефективність використання ресурсів та конкурентоспроможність. Знання основ підприємництва, ціноутворення, фінансового управління та стратегічного планування в умовах ринкової економіки, а також застосування управлінських інформаційних систем у прийнятті економічних рішень. - оцінювати економічний стан підприємства за ключовими показниками; - визначати роль і функції підприємництва в національній економіці; - характеризувати ринкові структури та конкурентне середовище бізнесу; - орієнтуватися в основах ціноутворення та управління витратами; - пояснювати вплив зовнішнього середовища та цифровізації на господарську діяльність підприємства.	Результати навчання Пояснювати сутність економічних категорій та явищ: витрати, дохід, прибуток, рентабельність, конкурентоспроможність, бізнес-план, інвестиції та підприємницький ризик. Аналізувати основні показники господарської діяльності підприємств для виявлення сильних і слабких сторін їх функціонування в умовах інформаційної економіки. Характеризувати організаційно-правові форми підприємств та ринкові структури, застосовувати методи оцінки ефективності господарської діяльності, визначати основні тенденції та робити висновки щодо конкурентоспроможності. Використовувати цифрові інструменти та управлінські інформаційні системи для вирішення практичних економічних завдань. - пояснювати економічний зміст бізнес-термінів; - аналізувати структуру і динаміку витрат і доходів підприємства; - визначати показники рентабельності, ефективності та конкурентоспроможності; - застосовувати базові методи оцінки виробничих і фінансово-економічних результатів; - використовувати нормативні, інформаційні та цифрові джерела для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.
---	---	---

Підприємство в ринковому середовищі

Тема 1.1

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Сутність бізнесу та підприємництва, організаційно-правові форми підприємств, цілі та функції бізнесу в суспільстві.

Тема 1.2

Ринковий механізм та конкурентне середовище: попит, пропозиція, ринкова рівновага, типи ринкових структур та їх вплив на бізнес-діяльність.

Тема 1.3

Підприємницька діяльність та бізнес-планування. Стадії підприємницького процесу, структура бізнес-плану, оцінка підприємницького ризику.

Економічні ресурси та результати діяльності підприємства

Тема 2.1

Виробничі ресурси підприємства: основні засоби, оборотні кошти, трудові ресурси — склад, структура та показники ефективності використання.

Тема 2.2

Витрати виробництва та собівартість продукції. Класифікація витрат, методи калькулювання собівартості та управління витратами.

Тема 2.3

Ціноутворення в бізнесі. Методи встановлення ціни, цінова стратегія підприємства, вплив ринкових умов та конкуренції на цінову політику.

Тема 2.4

Дохід, прибуток і рентабельність підприємства. Формування та розподіл прибутку, показники рентабельності та їх аналіз.

Стратегія, ефективність та розвиток бізнесу

Тема 3.1

Конкурентоспроможність підприємства: сутність, чинники, методи оцінки та шляхи підвищення.

Тема 3.2

Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємства: поняття, види, джерела фінансування, оцінка ефективності.

Тема 3.3

Економічна безпека бізнесу та антикризове управління. Ризики підприємницької діяльності й методи їх мінімізації.

Тема 3.4

Ефективність господарської діяльності та стратегічний розвиток підприємства. Показники ефективності, бізнес-стратегії та планування розвитку.

Цифрова економіка та інформаційні системи управління підприємством

Тема 4.1

Цифровізація підприємства: сутність, напрями та економічні наслідки. Цифрова трансформація бізнес-процесів, електронна комерція та платформні бізнес-моделі.

Тема 4.2

Управлінські інформаційні системи (ERP, CRM, BI) в економіці підприємства. Автоматизація обліку, аналізу витрат та підтримки управлінських рішень засобами ІТ.

Тема 4.3

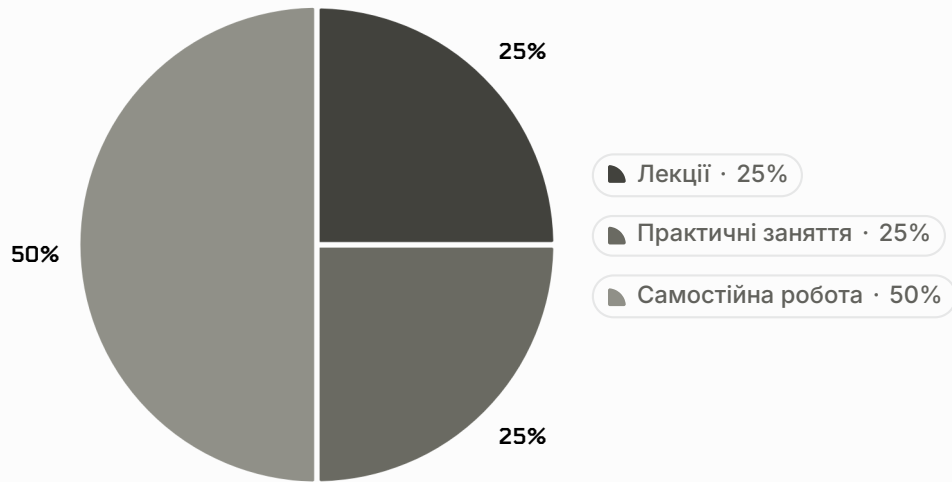
Фінансово-економічний аналіз підприємства з використанням цифрових інструментів. Застосування аналітичних систем, хмарних технологій та засобів візуалізації даних для оцінки результатів господарської діяльності.

Розподіл навчального часу – 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Підприємство в ринку	2	2	4
	Тема 1.2 – Ринковий механізм	2	2	4
	Тема 1.3 – Підприємництво та бізнес-план	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 – Виробничі ресурси	4	4	6
	Тема 2.2 – Витрати і собівартість	2	2	6
	Тема 2.3 – Ціноутворення	2	2	6
	Тема 2.4 – Дохід і рентабельність	2	2	6
Модуль 3	Тема 3.1 – Конкурентоспроможність	4	4	6
	Тема 3.2 – Інвестиції та інновації	2	2	4
	Тема 3.3 – Економічна безпека	2	2	4
	Тема 3.4 – Ефективність і стратегія	2	2	4
Модуль 4	Тема 4.1 – Цифровізація підприємства	2	2	4
	Тема 4.2 – Управлінські ІС (ERP, CRM, BI)	2	2	4
	Тема 4.3 – Фінансовий аналіз та ІТ-інструменти	2	2	2
Разом		30	30	60

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з економіки підприємства (Непран, Шевченко; Ковальська, Кривов'язюк; Петруня, Задоя та ін.), нормативно-правовими актами (Господарський кодекс України, Закон про підприємництво), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування економічних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Міністерства економіки України (me.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Кабінету Міністрів (kmu.gov.ua) та Торгово-промислової палати (ucsi.org.ua). Аналіз статистичних звітів щодо підприємницької діяльності, даних про обсяги виробництва, порівняння показників у динаміці, пошук актуальної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування інформаційної грамотності.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із визначення показників рентабельності, собівартості та ефективності використання ресурсів; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу господарської діяльності підприємств, структури витрат, динаміки доходів і прибутку; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань бізнес-середовища та цифровізації підприємств. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, інтерпретувати отримані результати та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів розв'язання; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, формул і базових підходів; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань та іспиту.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз показників господарської діяльності). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль — Іспит

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та практичні завдання. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Економіка підприємства» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та обліку і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях. Такий підхід сприяє глибшому розумінню економічних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із ділової практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних економічних ситуацій підприємств; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (визначення собівартості, рентабельності, ефективності ресурсів); відпрацювання алгоритмів розв'язання.
Дискусії Обговорення актуальних економічних проблем бізнесу в Україні (конкурентоспроможність, ціноутворення, підприємницькі ризики, цифровізація); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Господарського кодексу, законів про підприємництво та підзаконних актів; формування навичок роботи з правовою базою.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».		

Рекомендована література та ресурси

1. Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.) Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
2. Кваско А. В., Гук О. В. Економіка підприємства : практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. — 90 с.
3. Степасюк Л. М., Якимовська А. В. Методичні вказівки для виконання практичних завдань з дисципліни «Економіка підприємства». — Київ : НУБіП України, 2024.
4. Шубала О. М., Рудь Н. Т., Дзямулич М. І. Економіка та управління персоналом: курс магістра : навч. посіб. — Луцьк : Надстир'я, 2024. — 344 с.
5. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
6. Біляк Т. О., Бірюченко С. Ю., Бужимська К. О. та ін. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум : навч. посіб. — Житомир : Житомирська політехніка, 2023. — 280 с.
7. Кудінова А. В., Кулага І. В., Лопух К. В. Основи економічних знань : навч. посіб. — Київ : ВЦ «Академія», 2023. — 208 с.
8. Петруня Ю. Є., Задоя А. О. Економіка: базовий курс : навч. посіб. [Електронне видання]. 6-те вид., переробл. і доп. — Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. — 265 с.
9. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
10. Закон України «Про підприємства в Україні» (чинна редакція зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
11. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618-VI. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
12. Державна служба статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
13. Міністерство економіки України. — URL: <https://me.gov.ua/>
14. Торгово-промислова палата України. — URL: <https://uccr.org.ua/>
15. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
21. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>